

Public Health
Agency

INFLUENZA

MASALAS

Simptomi un ārstēšana

Masalas ir ļoti infekcioza vīrusu slimība, kas var būt ļoti nepatīkama un dažkārt var izraisīt nopietnas komplikācijas. Masalu, epidēmiskā parotīta (cūciņu) un masaliņu (MMR) vakcinācija ir ļoti efektīva, lai pasargātu cilvēkus no saslimšanas ar masalām (kā arī ar epidēmisko parotītu un masaliņām).

Ar masalām var saslimt ikviens, kas nav vakcinēts vai tās iepriekš izslimojis, tomēr visbiežāk ar tām slimo mazi bērni.

Infekcija parasti ir pārslimota pēc apmēram 7-10 dienām.

Masalu simptomi

Sākotnējie masalu simptomi parādās pēc apmēram 10 dienām, bet var parādīties arī jau pēc 7 dienām vai tikai 21 dienu pēc inficēšanās brīža. Starp tiem var būt:

- simptomi kā pēc saaukstēšanās, piemēram, iesnas, šķaudīšana un klepus;
- sūrstošas, apsārtušas acis, kas var būt jutīgas pret gaismu;
- augsta temperatūra (drudzis), kas var sasniegt aptuveni 40 °C (104 °F);
- mazi pelēkbalti punkti vaigu iekšpusē.

Dažas dienas vēlāk parādās sarkanbrūni plankumaini izsitumi. Tie parasti parādās uz galvas vai kakla augšdaļā un tad izplatās pa visu ķermeni.

Kad doties pie GP (ģimenes ārsta)?

Ja jums ir aizdomas, ka jums vai jūsu bērnam varētu būt masalas, pēc iespējas ātrāk sazinieties ar savu GP.

Pirms vizītes jums vajadzētu piezvanīt, jo GP praksei varētu būt nepieciešams veikt pasākumus, lai samazinātu citu cilvēku inficēšanās risku.

Vai masalas ir nopietna slimība?

Masalas izraisa ļoti infekciозs vīruss, kas rada izsitumus un stipru drudzi. Tā var būt nopietna saslimšana.

Masalas var būt nepatīkamas, taču parasti tās pāriet pēc apmēram 7-10 dienām, neradot nekādas citas problēmas. Bērnam ar masalām apmēram piecas dienas būs jāpavada gultā, un viņš nevarēs apmeklēt skolu desmit dienas. Pieaugušie, visticamāk, slimos ilgāk.

Tomēr tā var būt arī ļoti nopietna saslimšana ar potenciāli dzīvībai bīstamām komplikācijām dažiem cilvēkiem. Apmēram vienam no katriem 15 bērniem, kas saslimst ar masalām, rodas nopietnākas komplikācijas. To starpā var būt ausu un krūškurvja infekcijas, krampji, caureja, encefalīts (smadzeņu infekcija) un smadzeņu bojājumi. Masalas var nogalināt.

Pēc masalu izslimošanas cilvēka organisms izveido rezistenci (imunitāti) pret šo vīrusu un atkārtota saslimšana ir maz ticama.

Kā masalas izplatās?

Masalu vīrusi atrodas tajos miljonos sīko pilienu, kas nāk no deguna un mutes, kad inficētais cilvēks klepo vai šķauda.

Jūs varat viegli saslimt ar masalām, ieelpojot šos pilienus vai, ja pilieni ir nosēdušies uz kādas virsmas, pieskaroties šai virsmai un pēc tam pieliekot rokas pie deguna vai mutes. Uz virsmām vīrusi var izdzīvot dažas stundas.

Cilvēki ar masalām ir infekciozi no simptomu rašanās brīža līdz aptuveni četrām dienām pēc pirmo izsitumu parādīšanās.

Kā masalas var novērst?

Masalas var novērst, saņemot vakcīnu pret masalām, epidēmisko parotītu un masaliņām (MMR).

Vakcinācija tiek veikta divās devās bērnu vakcinācijas programmas ietvaros. Pirmo devu ievada drīz pēc bērna pirmās dzimšanas dienas, un otro devu ievada 3 gadu un 4 mēnešu vecumā, pirms bērns sāk iet skolā.

Pieaugušos un vecākus bērnus var vakcinēt jebkurā vecumā, ja viņi nav pilnībā vakcināti iepriekš. Jautājiet savam GP par šo vakcināciju.

Masalu ārstēšana

Masalām nav nekādas īpašas ārstēšanas, taču saslimušā stāvoklis parasti uzlabojas 7-10 dienu laikā. Jūsu GP droši vien ieteiks jums atpūsties mājās, līdz jutīsieties labāk.

Neejiet uz darbu vai skolu vismaz četras dienas no brīža, kad pirmo reizi parādījās masalu izsitumi, lai samazinātu infekcijas izplatīšanās risku.

Jums arī jācenšas izvairīties no saskarsmes ar cilvēkiem, kuri ir neaizsargātāki pret infekciju, piemēram, maziem bērniem, grūtniecēm un cilvēkiem ar novājinātu imūnsistēmu.

Simptomu mazināšana

Ja masalu simptomi rada diskomfortu jums vai jūsu bērnam, ir dažas lietas, ko var darīt, lai tos mazinātu, gaidot, kamēr organisms uzvar vīrusu.

Drudža kontrole un sāpju mazināšana

Var lietot paracetamolu vai ibuprofēnu, lai pazeminātu augstu temperatūru (drudzi) un mazinātu sāpes, ja jūsu bērns jūt diskomfortu.

Maziem bērniem var dot šķidro zīdaiņu paracetamolu. Aspirīnu nedrīkst dot bērniem, kas jaunāki par 16 gadiem.

Konsultējieties ar farmaceitu, ja jums nav skaidrs, kuras zāles ir piemērotas jūsu bērnam.

Dzeriet daudz šķidruma

Ja bērnam ir augsta temperatūra, centieties gādāt, lai viņš dzer daudz šķidruma, jo bērnam var būt dehidratācijas risks.

Pietiekama šķidruma daudzumu uzņemšana var arī palīdzēt samazināt klepus izraisīto diskomfortu kaklā.

Ko darīt, ja sūrst acis?

Sausos aplikumus no bērna plakstiņiem un skropstām var uzmanīgi notīrīt, izmantojot ūdenī samērcētu vati.

Aizkaru aizvēršana vai gaismas avotu aptumšošana var palīdzēt, ja spilgta gaisma liek sāpēt bērna acīm.

Saaukstēšanās simptomu novēršana

Ja bērnam ir tādi simptomi kā saaukstēšanās gadījumā, piemēram, iesnas vai klepus, tad ir vairākas lietas, ko var darīt, lai palīdzētu viņam justies labāk. Piemēram, var uzlikt mitru dvieli uz silta radiatora, lai mitrinātu gaisu, un tas var palīdzēt atvieglot bērna klepu.

Silti dzērieni, jo īpaši tādi, kas satur citronu vai medu, var palīdzēt atslābināt elpceļus, atbrīvoties no gļotām un padarīt mīkstāku klepu. Tomēr medu nedrīkst dot bērniem, kuriem ir mazāk par 12 mēnešiem.

Kā pamanīt nopietnas saslimšanas pazīmes?

Ja jums vai jūsu bērnam ir masalas, jums jāpievērš uzmanība tam, vai nav nekādu nopietnu komplikāciju pazīmju, jo tās reizēm var parādīties. Starp nopietnāku komplikāciju pazīmēm ir šādas:

- elpas trūkums;
- asas sāpes krūtīs, kas pastiprinās elpojot;
- asiņu atklepošana;
- miegainība;
- apjukums;
- krampji (konvulsijas).

Dodieties uz neatliekamās palīdzības nodaļu vai zvaniet uz 999, lai izsauktu ātro palīdzību, ja jums vai jūsu bērnam rodas kāds no šiem simptomiem.

Public Health Agency

12-22 Linenhall Street, Belfast BT2 8BS.

Tel: 0300 555 0114 (local rate).

www.publichealth.hscni.net

www.nidirect.gov.uk

Find us on:

YouTube

Šī publikācija veidota, izmantojot informāciju, ko sākotnēji izstrādājusi UK Health Security Agency (Apvienotās Karalistes Veselības drošības aģentūra), un tā izmantota saskaņā ar Open Government License v 3.0.

Lai uzzinātu vairāk, sazinieties ar savu vietējo GP praksi vai apmeklējiet vietni www.nhs.uk/mmr